# ELIMU INAYOZINGATIA UMAHIRI
TATHMINI YA MWISHO WA MUHULA WA 3 2026

## GREDI YA 6

## KISWAHILI SHUGHULI ZA UTUNGAJI

**MUDA:** Dakika 40

**JINA: _____NAMBARI YA AD: _____**

**SHULE: _____TAREHE: _____**

### MAAGIZO KWA WANAFUNZI

1. Soma kwa makini mada ya utungaji kabla ya kuanza kuandika.
2. Andika utungaji kuhusu **HARUSI NILIYOHUDHURIA**
3. Panga mawazo yako kabla ya kuanza kuandika.
4. Utungaji wako uwe na **utangulizi, kiini na hitimisho** linalofaa.
5. Andika kwa kutumia sentensi kamili na zenye maana.
6. Panga mawazo yako katika aya zilizo wazi.
7. Tumia sarufi, tahajia na alama za uakifishaji kwa usahihi.
8. Tumia maneno ya kuvutia na yanayofaa kumwelezea kuhusu harusi hiyo.
9. Andika kwa nadhifu na kwa uwazi.
10. Kagua kazi yako kwa makini na usahihishe makosa yoyote kabla ya kuikabidhi.
11. Usinakili kazi ya mwanafunzi mwingine.
12. Andika utungaji wako katika nafasi uliyopewa.

**(Alama 20)**

**HARUSI NILIYOHUDHURIA**

**HUU NDIO UKURASA WA MWISHO ULIOPIGWA CHAPA**

**ELIMU INAYOZINGATIA UMAHIRI**
**TATHMINI YA MWISHO WA MUHULA WA 3 – 2026**

**GREDI YA 6**

**KISWAHILI – SHUGHULI ZA UTUNGAJI**

**MADA: HARUSI NILIYOHUDHURIA**

**JUMLA: ALAMA 20**

## MWONGOZO WA KUSAHIHISHA

**Maelekezo ya Jumla kwa Mwalimu**

1. Mwanafunzi asahihishwe kwa kuzingatia **ujumbe, mawazo na uwezo wake wa kutumia lugha**, wala si kwa kulinganisha utungaji wake moja kwa moja na mfano uliotolewa.
2. Kubali majibu mengine yoyote yenye mantiki yanayohusiana na mada **"Harusi Niliyohudhuria."**
3. Mwanafunzi anaweza kueleza harusi aliyohudhuria nyumbani, kijijini, mjini, kanisani, msikitini, ukumbini au mahali pengine panapofaa.
4. Usikate alama mara mbili kwa kosa lilelile.
5. Makosa ya sarufi, tahajia na uakifishaji yatathminiwe katika maeneo yao husika.
6. Mwanafunzi anayetoa mawazo ya kipekee lakini sahihi apewe alama zinazostahili.
7. Mwanafunzi anaweza kueleza shughuli mbalimbali zilizofanyika kabla, wakati au baada ya harusi, mradi maudhui yahusiane na mada.
8. Mwanafunzi asiadhibiwe kwa kutotumia maneno yaliyotumika katika mfano wa utungaji.

## 1. MAUDHUI – ALAMA 10

Mwanafunzi anatarajiwa kueleza kwa mtiririko unaoeleweka kuhusu **harusi aliyohudhuria**.

**Vipengele vinavyoweza kutuzwa**

| Kipengele cha Maudhui | Alama |
|---|---|
| Kutaja harusi aliyohudhuria na mahali ilipofanyika | 1 |
| Kutaja au kueleza waliooana | 1 |
| Kueleza watu aliokwenda nao au waliokuwepo | 1 |
| Kueleza maandalizi yaliyofanyika | 1 |
| Kueleza shughuli zilizofanyika wakati wa harusi | 2 |
| Kueleza mavazi, mapambo, chakula au mazingira ya harusi | 1 |
| Kueleza jambo la kuvutia/alilolifurahia zaidi | 1 |
| Kueleza alichojifunza kutokana na harusi hiyo | 1 |
| Kutoa hitimisho linalofaa kuhusu harusi hiyo | 1 |
| **JUMLA** | **10** |

**Kumbuka**

Mwanafunzi **si lazima** ataje vipengele vyote vilivyoorodheshwa kwa maneno hayo hayo. Hoja nyingine sahihi zinazohusiana na mada zikubaliwe.

Kwa mfano, mwanafunzi anaweza kueleza:

- jinsi alivyofika kwenye harusi;
- nyimbo na ngoma;
- wageni waliokuwepo;
- hotuba zilizotolewa;
- zawadi zilizotolewa;
- chakula kilicholiwa;
- jinsi watu walivyosherehekea;
- jambo alilolifurahia;

- funzo alilolipata.

**2. MPANGILIO WA MAWAZO – ALAMA 3**

| Kipengele | Alama |
|---|---|
| Utangulizi unaotambulisha harusi aliyohudhuria | 1 |
| Mawazo na matukio yamepangwa kwa mtiririko unaoeleweka | 1 |
| Hitimisho linalofaa | 1 |
| **JUMLA** | **3** |

**Kumbuka:**
Mwanafunzi anayepanga matukio kwa mtiririko mzuri, kwa mfano **kabla ya harusi, wakati wa harusi na baada ya harusi**, aonyeshe uwezo mzuri wa kupanga mawazo.

**3. SARUFI NA UUNDAJI WA SENTENSI – ALAMA 3**

Tathmini uwezo wa mwanafunzi wa:

- Kutumia sentensi kamili na zenye maana.
- Kutumia maneno kwa usahihi.
- Kutumia viambishi kwa usahihi.
- Kutumia nyakati kwa usahihi.
- Kutumia viunganishi vinavyofaa.
- Kuepuka makosa mengi ya kisarufi.
- Kuunda sentensi zinazoeleweka.

**Mwongozo wa utoaji alama**

| Kiwango | Alama | Maelezo |
|---|---|---|
| **Bora sana** | 3 | Sentensi ni sahihi, zenye maana na makosa ni machache sana au hakuna. |
| **Wastani** | 2 | Sentensi nyingi ni sahihi lakini kuna makosa machache ya sarufi. |
| **Anakaribia matarajio** | 1 | Kuna makosa kadhaa ya sarufi na baadhi ya sentensi hazijakamilika vizuri. |
| **Chini ya matarajio** | 0 | Kuna makosa mengi ya sarufi yanayozuia uelewekaji wa ujumbe. |

**4. TAHajia – ALAMA 2**

Tathmini uwezo wa mwanafunzi wa:

- Kuandika maneno kwa tahajia sahihi.
- Kutumia herufi kubwa ipasavyo.
- Kuandika majina maalumu kwa usahihi.
- Kuepuka kuacha au kuongeza herufi zisizofaa.

| Kiwango | Alama | Maelezo |
|---|---|---|
| **Bora sana** | 2 | Tahajia ni sahihi kwa kiwango kikubwa. |
| **Inakubalika** | 1 | Kuna makosa machache ya tahajia. |
| **Chini ya matarajio** | 0 | Kuna makosa mengi ya tahajia yanayoathiri uelewekaji. |

**5. UAKIFISHAJI NA USAFI – ALAMA 2**

| Kipengele | Alama |
|---|---|
| Matumizi sahihi ya alama za uakifishaji kama vile kituo, koma, alama ya kuuliza na herufi kubwa | 1 |
| Mwandiko mzuri, kazi safi na inayoeleweka kwa urahisi | 1 |
| **JUMLA** | **2** |

**MUHTASARI WA MGAWANYO WA ALAMA**

| Eneo la Tathmini | Alama za Juu |
|---|---|
| Maudhui | 10 |
| Mpangilio wa mawazo | 3 |
| Sarufi na uundaji wa sentensi | 3 |
| Tahajia | 2 |
| Uakifishaji na usafi | 2 |
| **JUMLA** | **20** |

**VIWANGO VYA UMAHIRI**

| Kiwango | Alama | Maelezo ya Utendaji |
|---|---|---|
| **Muzidisha Matarajio** | **16–20** | Mwanafunzi ameonyesha umahiri mkubwa. Mawazo ni mengi, yanafaa na yanahusiana vizuri na mada. Yamepangwa kwa mtiririko mzuri na lugha, sarufi, tahajia na uakifishaji vimetumika kwa usahihi mkubwa. |
| **Kufikia Matarajio** | **11–15** | Mwanafunzi ametimiza mahitaji makuu ya kazi. Mawazo yanaeleweka na lugha imetumika vizuri, ingawa kuna makosa machache. |
| **Kukaribia Matarajio** | **6–10** | Mwanafunzi anaonyesha uelewa wa mada kwa kiwango fulani, lakini ana mapungufu katika maudhui, mpangilio, sarufi, tahajia au uakifishaji. |
| **Chini ya Matarajio** | **0–5** | Mwanafunzi hajaonyesha uelewa wa kutosha wa mada. Mawazo ni machache, hayajaelezwa vizuri, hayahusiani na mada au kuna makosa mengi ya lugha. |

**MFANO WA UTUNGAJI UNAOWEZA KUPATA ALAMA NZURI**

**HARUSI NILIYOHUDHURIA**

Mwezi uliopita nilipata nafasi ya kuhudhuria harusi ya binamu yangu iliyofanyika katika ukumbi wa kijiji chetu. Nilikwenda pamoja na wazazi wangu na ndugu zangu. Nilifurahi sana kwa sababu ilikuwa mara yangu ya kwanza kuhudhuria harusi kubwa kama hiyo.

Tulipofika, tulikuta wageni wengi wakiwa wamevalia mavazi mazuri. Ukumbi ulikuwa umepambwa kwa maua na vitambaa vya rangi mbalimbali. Harusi ilianza kwa nyimbo na sala. Baadaye, maharusi waliingia ukumbini huku wakishangiliwa na wageni. Kulikuwa na hotuba, nyimbo na ngoma za kuvutia. Wageni walikula chakula mbalimbali na kuwapa maharusi zawadi.

Jambo nililolifurahia zaidi ni nyimbo na ngoma kwa sababu zilifanya watu wote wafurahie sherehe. Pia nilijifunza kuwa ndoa ni jambo linalohitaji upendo, heshima, uaminifu na ushirikiano.

Kwa kweli, harusi hiyo ilikuwa ya kufurahisha na yenye kumbukumbu nzuri. Ningependa kuhudhuria harusi nyingine siku zijazo.

**FOMU YA KUREKODI ALAMA**

| Eneo | Alama za Juu | Alama za Mwanafunzi |
|---|---|---|
| Maudhui | 10 | _____ |
| Mpangilio wa mawazo | 3 | _____ |
| Sarufi na uundaji wa sentensi | 3 | _____ |
| Tahajia | 2 | _____ |
| Uakifishaji na usafi | 2 | _____ |
| **JUMLA** | **20** | **____ / 20** |

**Kiwango cha Umahiri:** _____

**Jina la Mwalimu:** _____

**Sahihi:** _____

**Tarehe:** _____